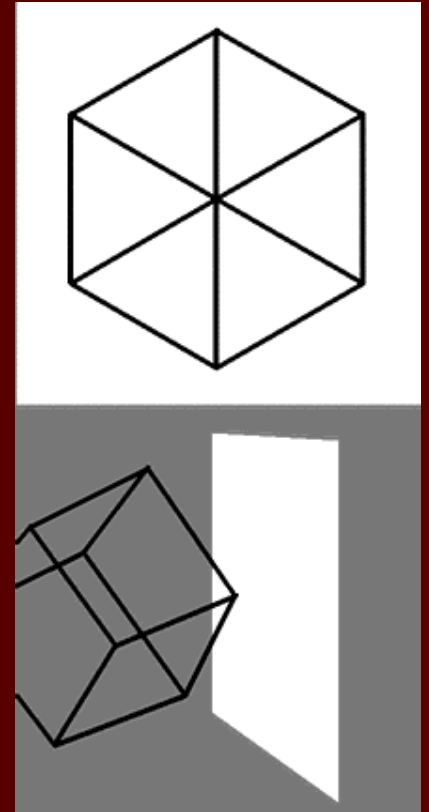
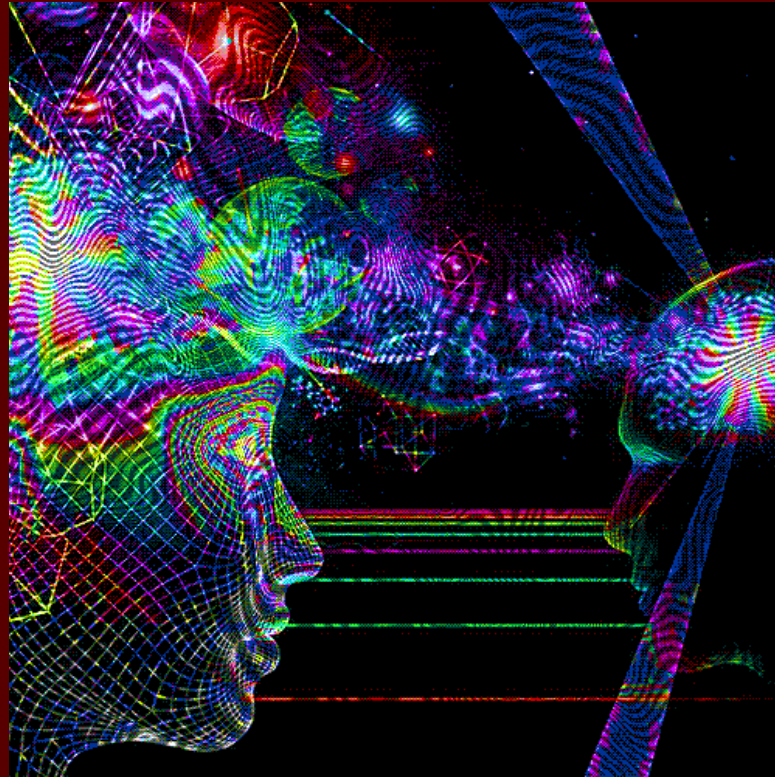
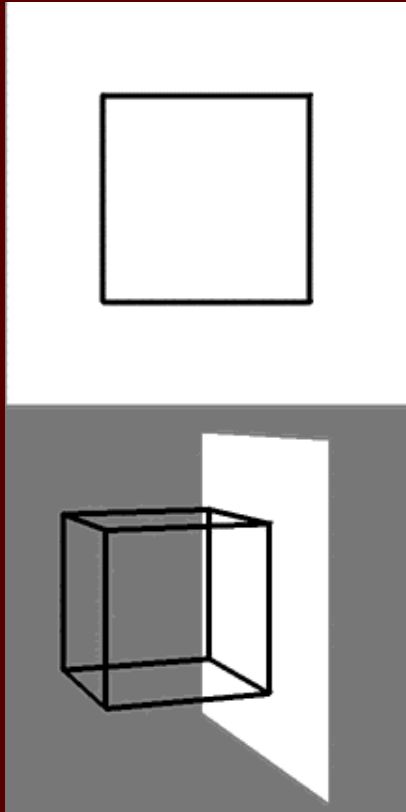
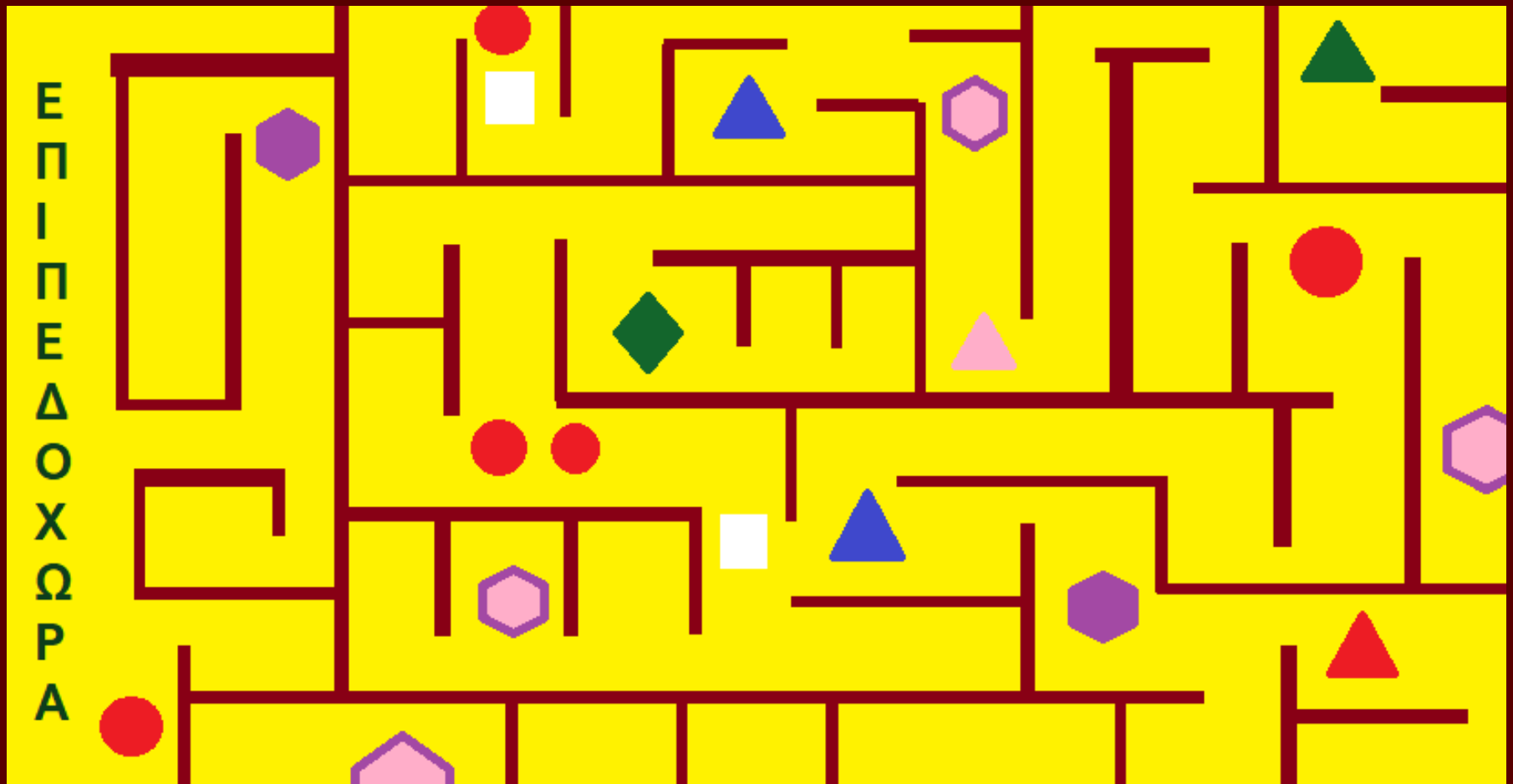

ECCE HOMO _no 2

FLATLAND- ΕΠΙΠΕΔΟΧΩΡΑ &
ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ

Στον κόσμο της Επιπεδοχώρας, ο συγγραφέας-ένα ορθολογικό τετράγωνο της ανώτερης κοινωνικής τάξης θα δει την ισορροπία της επίπεδης ζωής του να ανατρέπεται όταν παρουσιάζεται στον κόσμο του ένα τρισδιάστατο αντικείμενο-μία σφαίρα (ή Ένα τετράγωνο) αποκαλύπτοντάς του τα μυστικά της τρίτης διάστασης.

Η ιστορία, ωστόσο, δεν σταματάει εδώ. Σε αυτό το σημείο για τον αφηγητή, τα όρια της γνώσης σπάνε και μπροστά του απλώνεται ένας κόσμος τεσσάρων ή και περισσότερων διαστάσεων που πρέπει αποκαλυφθεί. Το μήνυμα είναι ξεκάθαρο, την σκυτάλη παίρνει ο αναγνώστης...

Στην Επιπεδόχωρα
4 φίλοι βρίσκονται
μαζί και συζητάνε...

Η φανταστική-μαθηματική νουβέλα του **Edwin A. Abbott** γράφτηκε το **1884** και 130 χρόνια αργότερα συνεχίζει να ενδιαφέρει και να διαβάζεται καθώς μεταφέρει ένα διαχρονικό προβληματισμό που εδράζεται στην ανάγκη του ανθρώπου να ανακαλύπτει και να δίνει απαντήσεις σε υπαρξιακά ζητήματα.

Στην ιστορία λοιπόν, ένα ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ήρθε να βρει
τους φίλους του για να μοιραστεί μαζί τους μια
παράξενη ιδέα... Μια ιδέα πως ο κόσμος τους δεν είναι
μόνο ΜΗΚΟΣ και ΠΛΑΤΟΣ...

Αμέσως οι σοκαρισμένοι από την ιδέα του ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΥ φίλοι του άρχισαν να το ειρωνεύονται και να το απορρίπτουν... Είναι μια ιδέα που τους φαίνεται αδύνατη και εξωφρενική!

Η κοινή τους λογική μοιράζεται από την ΚΟΙΝΗ τους ΕΜΠΕΙΡΙΑ:
Ανέκαθεν ζούσαν και ζουν σε κόσμο που έχει μόνο 2 διαστάσεις
–μήκος και πλάτος. Με αυτή τη γνώση μεγάλωσαν, μόνο αυτό
ξέρουν και αντιλαμβάνονται. Η απόρριψη του ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΥ
είναι για αυτούς κάτι το «αυτονόητο»...

....τι νέο έχει να προσφέρει η «**Επιπεδοχώρα**»; Την ξεχασμένη αλήθεια ότι δεν πρέπει να εμπιστευόμαστε τις αισθήσεις μας και πως η κοινή λογική είναι συνήθως συντηρητική και στενόμυαλη. Η ιστορία αυτή αποτελεί την κρυφή έξοδο κινδύνου από τον δεδομένο, αυτάρεσκο κόσμο μας.

«Ευφυέστατη περιγραφή ενός παράξενου κόσμου,
ισάξια με τα Ταξίδια του Γκιούλιβερ... αλλά και μια
σημαντική μελέτη του ανθρώπινου νου και των
περιορισμών του». *(Isaak Asimov)*

...κι όμως, *ΕΙΧΕ ΔΙΚΙΟ!* ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΗΔΗ ΜΠΟΡΟΥΜΕ
ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΛΗΦΘΟΥΜΕ ΑΥΤΟ...

Novel examples need to be recognized...

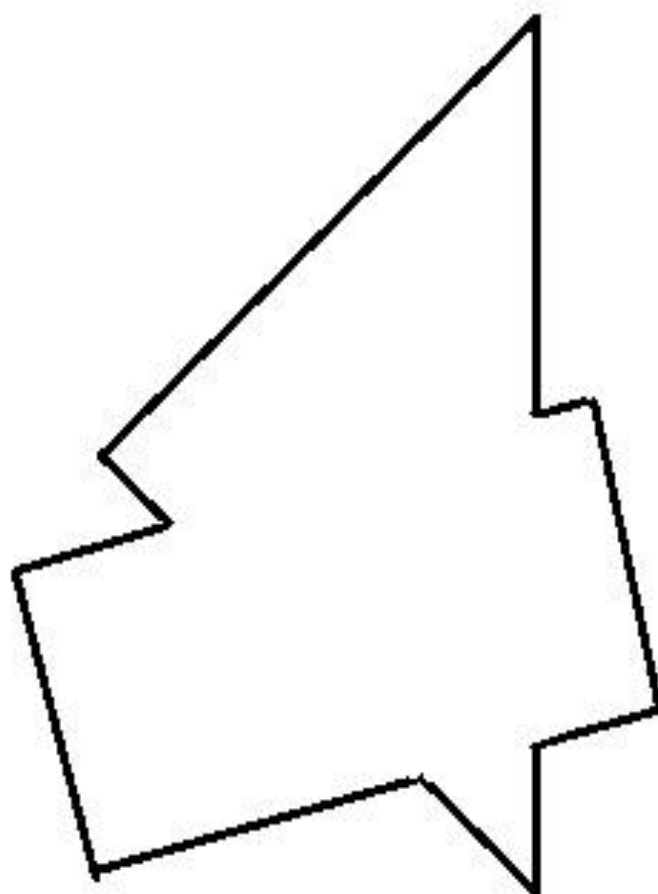

Μπορούμε να αναγνωρίσουμε παρόμοια αντικείμενα ακόμη και αν δεν τα έχουμε δει ποτέ πριν

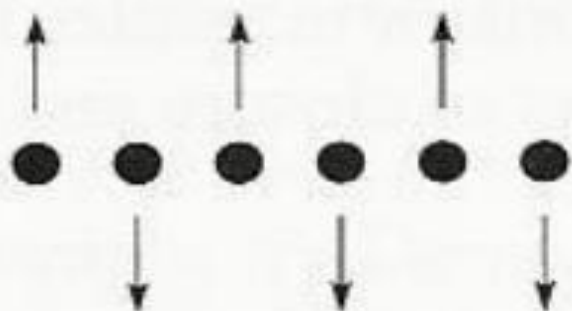
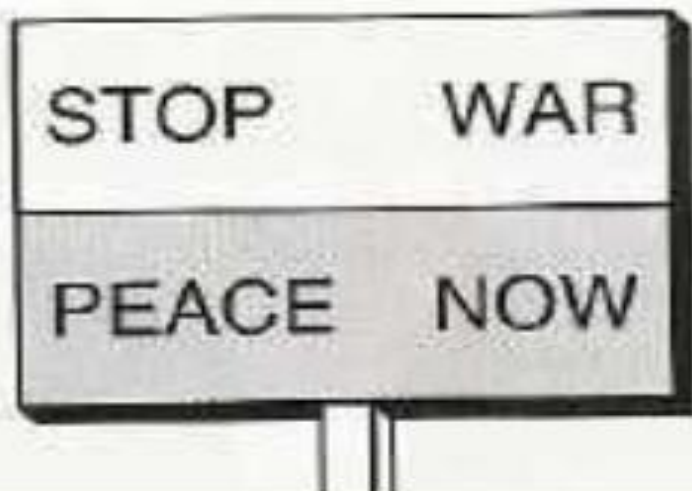
Εδώ έρχεται η Τέχνη, που μπορεί να αποτελέσει ένα ξεχωριστό «όχημα» προς έναν τέτοιο στόχο. Και όταν αυτή έρχεται συνδυαστικά με άλλα γνωστικά πεδία, τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να είναι εκπληκτικά.

* ΝΕΚΡΟΚΕΦΑΛΗ ή μήπως είναι ο ΆΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΕ ΤΑ ΔΩΡΑ;

*** ΕΝΙΑΙΟ ΑΜΟΡΦΟ (?) ΣΧΗΜΑ ή Ένα
τρίγωνο πάνω/μέσα σε παραλληλόγραμμο;**

- ✓ Ο **νόμος της κοινής τύχης** ομάδες αντικειμένων που κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση, με την ίδια ταχύτητα, γίνονται αντιληπτές σα να πηγαίνουν μαζί
- ✓ Ο **νόμος της κοινής περιοχής** στοιχεία που τοποθετούνται μέσα σε κάποια όρια τείνουν και αυτά να πηγαίνουν μαζί.
 - ✓ Το όριο στη περίπτωση αυτή μπορεί να δημιουργηθεί από μια κλειστή περίμετρο που τα περικλείει, μια περιοχή που έχει το ίδιο χρώμα ή άλλους παράγοντες

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε πως η πλησιέστερη λέξη που διέθεταν και χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι μας πρόγονοι για την έννοια της τέχνης ήταν η λέξη σοφία, όπως άλλωστε το επιβεβαιώνει η ρήση του λεξικογράφου Ησύχιου «Πάσαν τέχνην σοφίαν έλεγον».

A.

B.

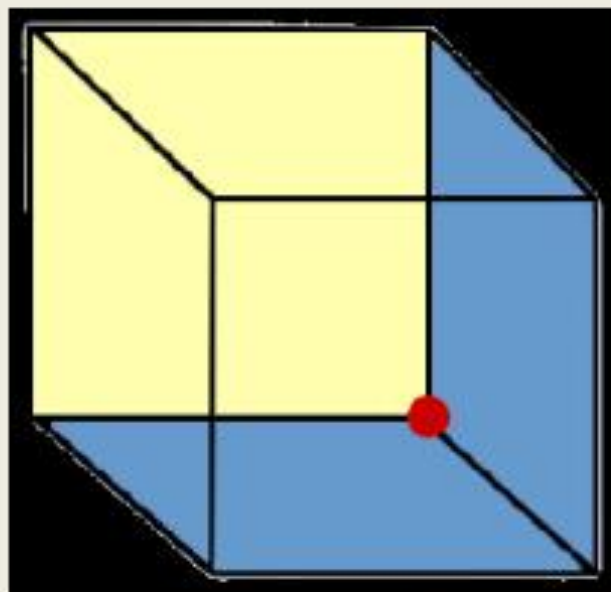
* Ο αριθμός "3" σχεδιασμένος με μια ελαφριά ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ:

-Αλλαγή μικροκλίσης στο πάνω μέρος στο "Α" και αντίστοιχη αλλαγή μικροκλίσης στο κάτω μέρος στο "Β".

-Το "Α" μοιάζει οπτικά λιγότερο επιβλητικό από το αντίστοιχο "Β", παράυτα οι περισσότεροι θα θεωρούσαν το "Α" περισσότερο στυλιστικά κομψό...

Θεωρία της άμεσης αντίληψης

-Βασικές αρχές

Is the red dot on the near or far corner?

Stare at it for a while, what happens?

- ✓ «Ένα εξαιρετικά απίθανο αντικείμενα τείνουμε να το θεωρήσουμε λάθος και να το θεωρήσουμε ως ένα πιθανό αντικείμενο».
 - ✓ https://www.youtube.com/watch?v=QbKw0_v2clo#t=56
- ✓ Η αντίληψη μπορεί να είναι «διφορούμενη»
 - ✓ Necker cube test
- ✓ Η αντίληψη επιτρέπει γενικά μια συμπεριφορά κατάλληλη προς τα μη ανιχνευόμενα χαρακτηριστικά ενός αντικειμένου
 - ✓ Για παράδειγμα, θα «αντιληφθούμε» ορισμένα αντικείμενα, όπως κι αν είναι ως πόρτες, ακόμη και αν εκείνο που βλέπουμε είναι ένα μακρόστενο ορθογώνιο παραλληλόγραμμο

Ο όρος αισθητική εισήχθη στην φιλοσοφία τον 18ο αιώνα. Από τον **Μπαουμγκάρτεν** (*Alexander Gottlieb Baumgarten 1714-1762*) ως ένα από τα δυο είδη γνώσης που εισηγήθηκε.

1. Γνώση των αφηρημένων ιδεών που αποτελεί αντικείμενο της λογικής .
2. Αισθητική γνώση της εμπειρίας που είναι συνυφασμένη με τις αισθήσεις.

El Greco,
Ευαγγελισμός της Θεοτόκου,
1595-1600,
Ελαιογραφία, 91 X 66,5 εκ. Μουσείο Καλών
Τεχνών, Βουδαπέστη.

Άγγελος πιο μεγαλόσωμος

Αλληλοαντισταθμιζόμενοι εικαστικοί
παράγοντες για επίτευξη ισορροπίας.

Αναγνώριση προσώπων & αντικειμένων

Η αναγνώριση προσώπων και αντικειμένων γίνεται σε διαφορετικές περιοχές του εγκεφάλου

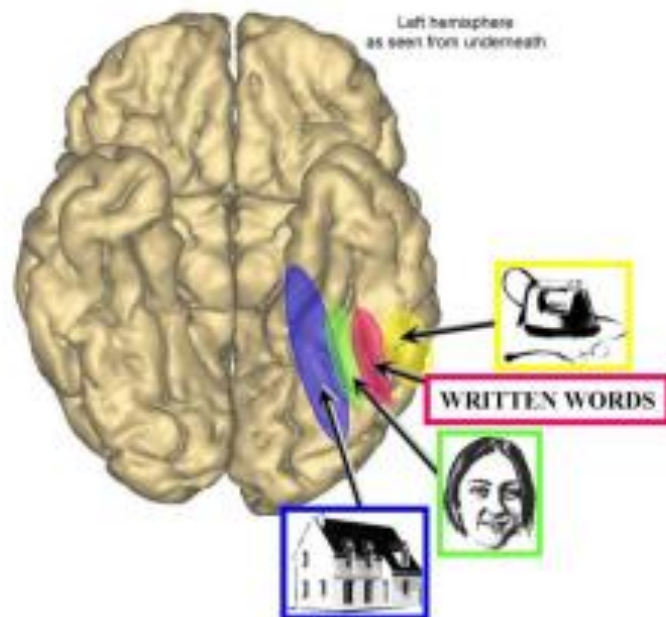
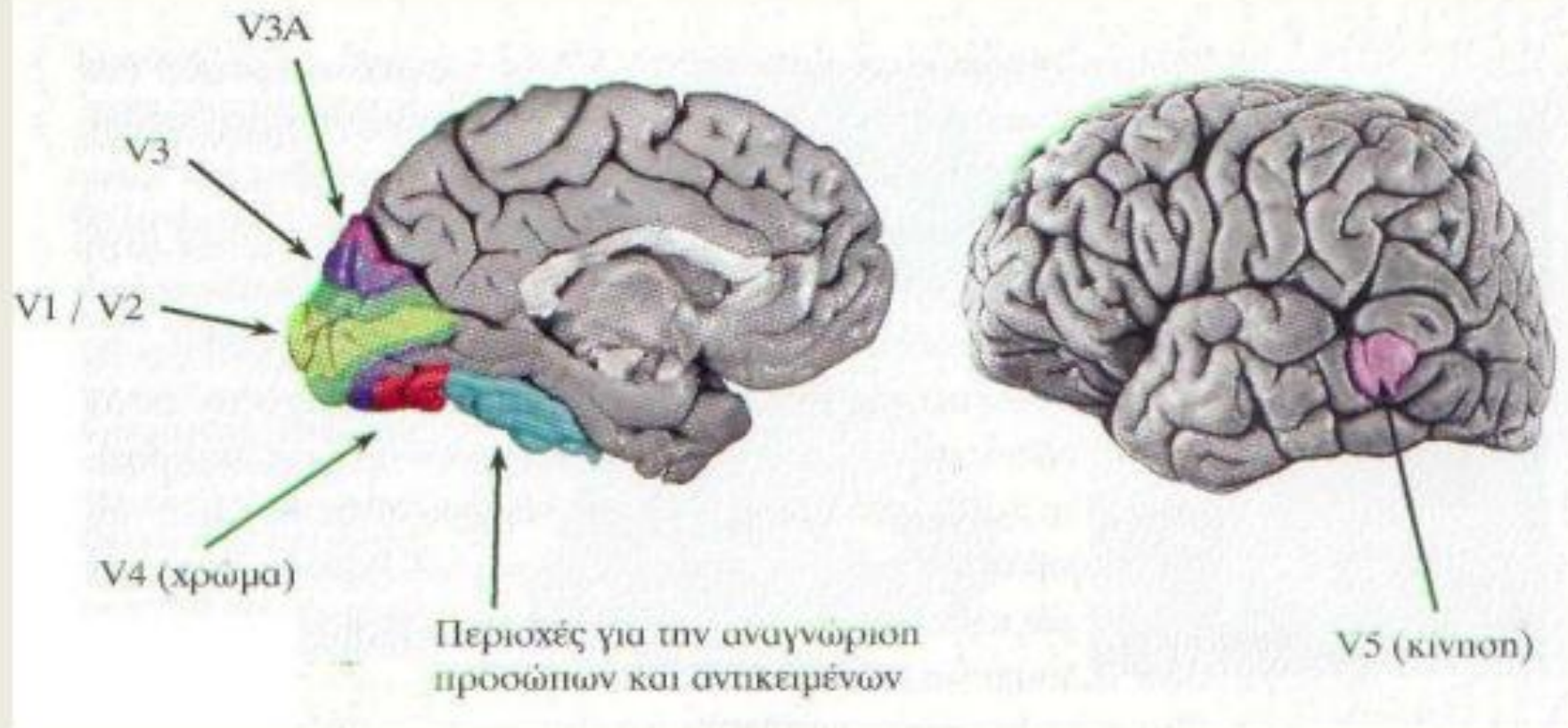

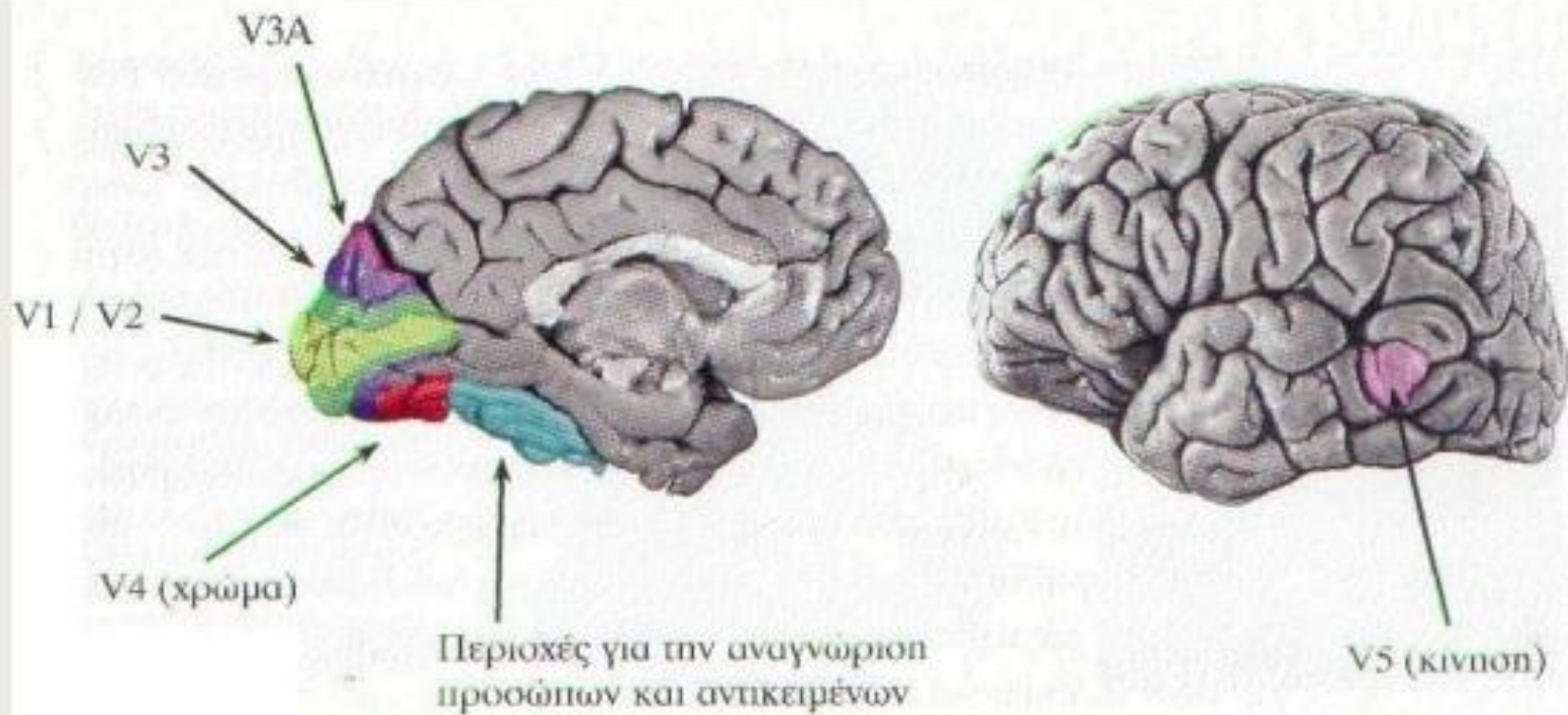
Figure 2.8. A patchwork of specialized visual detectors covers the underside of the brain. Each cortical region preferentially responds to a certain category of objects. This preference pattern occurs in the same order in all individuals, from houses to faces, words and then objects. Reading always activates an area located between the peak responses to faces and to objects (after Haxel et al., 2000; Price et al., 1998).

Faces	Chairs
Houses	Houses and chairs

- ✓ Στο εγκεφαλικό φλοιό υπάρχουν περιοχές που είναι υπεύθυνες για μερικά χαρακτηριστικά των οπτικών πληροφοριών.
 - ✓ **V1 & V2** ευθύνονται για το χρώμα και τη μορφή,
 - ✓ **V4** ευθύνεται για το χρώμα και τον προσανατολισμό
 - ✓ **V3** είναι υπεύθυνη για τα σχήματα και τις μορφές
 - ✓ **V5** είναι υπεύθυνη για την κίνηση

- ✖ Αυτή η πολυσύνθετη λειτουργία των εγκεφαλικών κυττάρων παρέχει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να εντοπίζει και να αναλύει τα προσδιοριστικά χαρακτηριστικά των αντικειμένων και να σχηματίζει μια ενιαία και ολοκληρωμένη αντίληψη.

Μεταξύ των προβλημάτων απασχολούν τους φιλοσόφους είναι:

1. πώς συνδέονται μεταξύ τους οι αισθητικές αξίες.
2. Αν είναι ισότιμες ή υπάρχει ιεράρχηση μεταξύ τους.
3. αν τα κριτήρια για να αποφανθούμε για τις αισθητικές αξίες είναι αντικειμενικά ή υποκειμενικά
4. αν οι αισθητικές αξίες είναι αυτόνομες ή είναι συναφείς προς άλλα είδη αξιών όπως οι ηθικές, οι επιστημονικές ή οι θρησκευτικές .

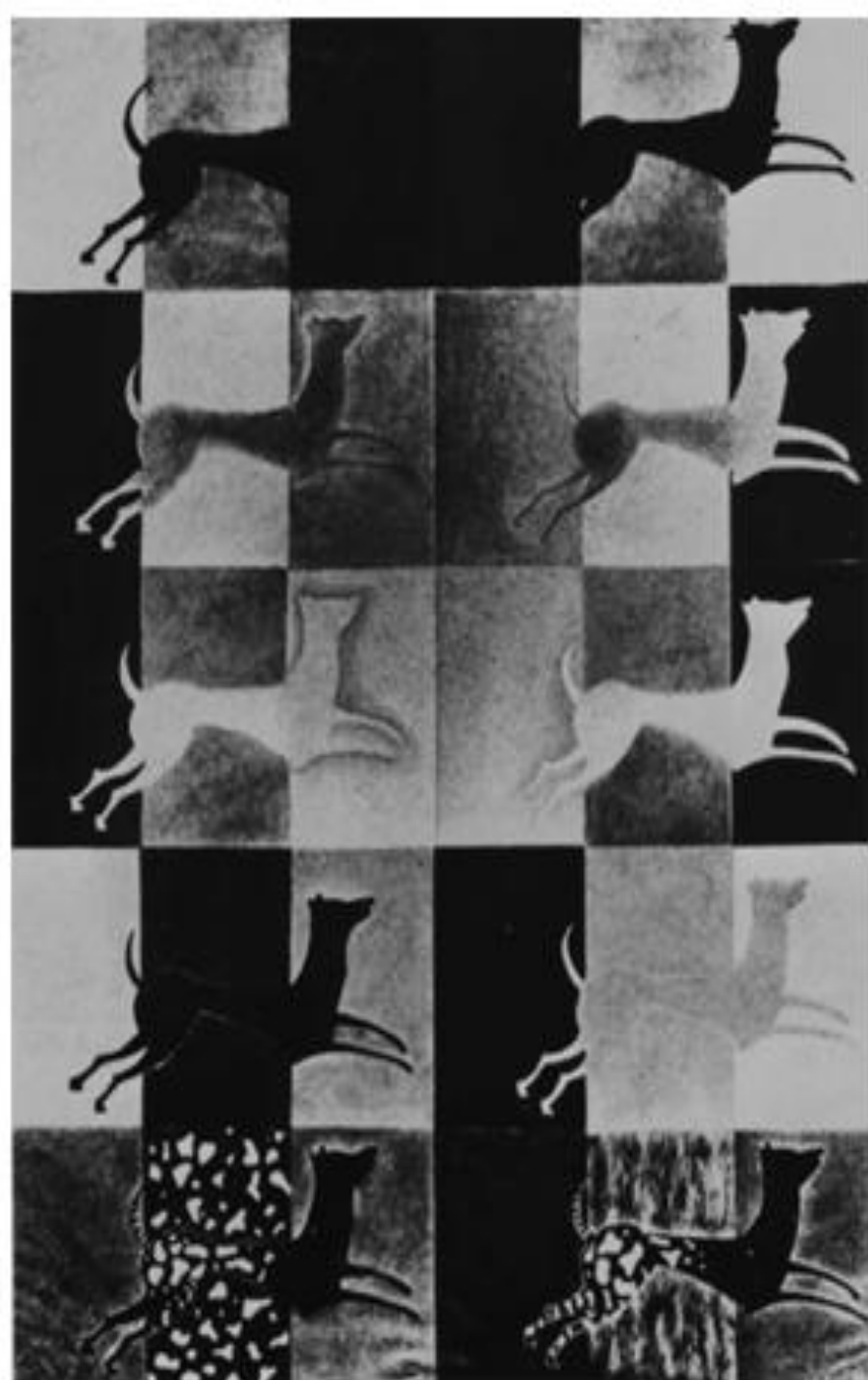
ΤΟ ΡΟΛΟΪ

Η ΚΑΡΕΚΛΑ

5. ποια η σχέση μεταξύ μορφής και περιεχομένου ενός αισθητικού αντικειμένου είτε υπάρχει στην φύση είτε είναι προϊόν τέχνης.
6. αν ο ρόλος του έργου τέχνης είναι κοινωνικός, διδακτικός ή αντίθετα έχει ως αποστολή την απόλαυση ή την τέρψη ή ακόμη την προσωπική τέρψη του δημιουργού του.
7. καλλιτεχνική φαντασία και δημιουργία προέλευση και λειτουργία.
8. Αναπαράσταση, οι τρόποι και τα είδη της.
9. Έκφραση και εκφραστικότητα του έργου τέχνης.
- 10 απόλαυση που προκαλεί ένα αισθητικό αντικείμενο .

Η τέχνη, εκτός από τις αισθητικές της λειτουργίες, τις φιλοσοφικές προεκτάσεις της και τα μονοπάτια που **ανοίγει σε ανώτερους κόσμους μέσω της ομορφιάς, μπορεί επίσης να θεραπεύει**. Πλέον, υπάρχουν καταξιωμένες “καλλιτεχνικές” εξειδικεύσεις, όπως η γνωστή μουσικοθεραπεία, αλλά και η δραματοθεραπεία, καθώς και οι εικαστικές τέχνες (π.χ. η ζωγραφική), οι οποίες ενσωματώνονται στα θεραπευτικά πλάνα ασθενών, είτε διαδραστικά ή μόνο δεκτικά.

Ένταση συμμετρίας

Απομόνωση αταίριαστης λεπτομέρειας

Απλοποίηση γενικού σχήματος

Κλείσιμο τών ορίων

Επανάληψη παρομοίου σχήματος

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Στον κάθε άνθρωπο διαφέρει ο βαθμός οπτικοαντιληπτικής ικανότητας και ο τρόπος που ο νους (μέσω των οπτικών ερεθισμάτων) οπτικοποιεί, ενοποιεί και (μέτα-)σχηματίζει τα δεδομένα πληροφοριών (*optical data*).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο διαφορετικός βαθμός πρόσληψης της οπτικής πληροφορίας από τον καθένα μας πάνω σε παραλλαγές κοινού σχήματος όπως π.χ. το τρίγωνο, ο σταυρός, οι γωνίες και λοιπές γεωμετρικές φόρμες.

Άλλες τάσεις
Friedrich Wulf
Ασάφειες
Εξάλειψη

Νόμος συνοπτικότητας (Pragnanz)

Ενοποίηση - έξαρση συμμετρίας- μείωση δομικών γνωρισμάτων-επανάληψη - εξάλειψη αταίριαστων λεπτομερειών - εξάλειψη πλαγιότητας - μείωση έντασης - κλασικισμός
Όξυνση-ένταση διαφορών-τονισμός πλαγιότητας - αύξηση έντασης-εξπρεσιονισμός

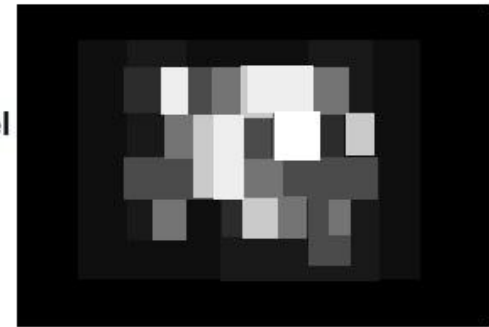
Έτσι, στην ιαματική τους περιπέτεια, οι ασθενείς ακούν ή παίζουν μουσική, βλέπουν θέατρο ή εκφράζονται οι ίδιοι, με σκοπό να οδηγηθούν στην “κάθαρση”...

Επιπλέον, ουδείς αμφισβητεί την χρησιμότητα της ΤΕΧΝΗΣ ως μιας ξεχωριστής και ιδιότυπης μορφής ΓΛΩΣΣΑΣ.

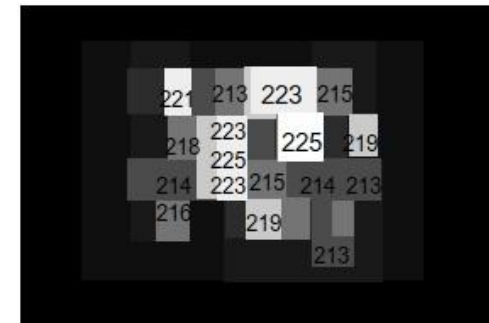

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

pixel
model

Οι τονικές κλίμακες στα Σ.Γ. μπορούν να πάρουν τιμές από 0 έως 18+- . Αλλά οι υπολογιστές (Η/Υ) αναπαριστούν συνήθως τις εικόνες στη κλίμακα του γκρι αποδίδοντας έναν αριθμό σε κάθε σημείο (εικονοστοιχείο/pixel), με την τιμή 0 να αναπαριστά (αντιστρόφως από την σχεδιαστική εικόνα πάνω) το μαύρο χρώμα και την τιμή 225 το λευκό.

**Διαφαίνεται λοιπόν πως η τέχνη είναι σύμφυτη με τη έννοια
της αρμονίας, της συνύφανσης, της σύνδεσης,
της συναρμογής αν θέλουμε να έχουμε ένα περίτεχνο και
άρτιο αποτέλεσμα.**

Γκούναρ Γκούντε (Gunnar Goude) Ίνγκα
Χιόρτσμπεργκ (Inga Hjortzberg)

Εργαστήριο Ψυχολογίας Στοκχόλμης,
Σουηδία

8 κυριότερες κατευθύνσεις

Δίσκος 4 εκ. Τοποθετείται μαγνητικά σε
λευκό τετράγωνο.

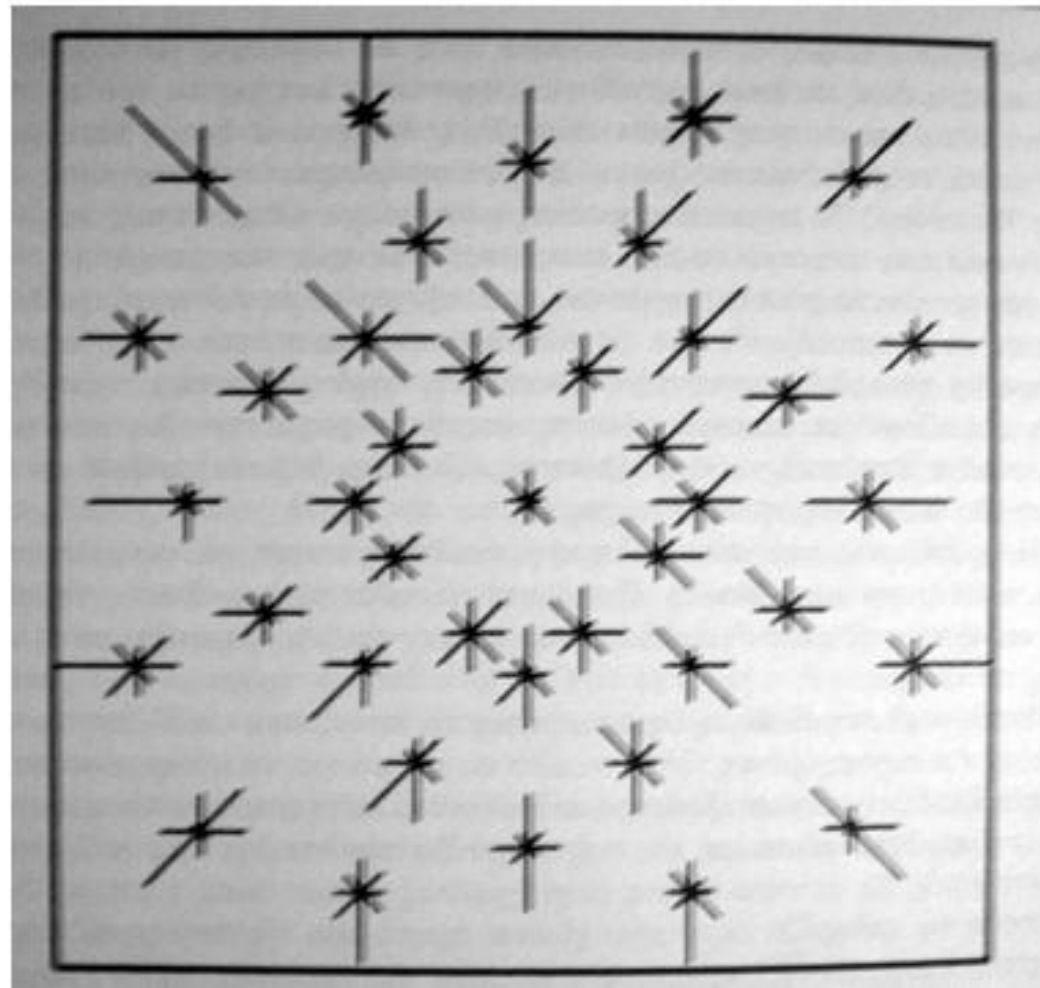
Πότε δημιουργούνται οπτικές ασάφειες ή
αβεβαιότητες;

Είναι ζήτημα θολότητας ή δυναμικής;

Πότε ενισχύονται οι τάσεις έλξης και
άπωσης;

Αν η εικόνα παρουσιαστεί για ένα κλάσμα
του δευτερολέπτου τι γίνεται;

Δείχνει να παρεμβαίνει μια εσωτερική
ώθηση που ονομάζεται τάση προ μείωση της
έντασης.

*Υπενθυμίζουμε πως η τέχνη έχει το ίδιο σημασιολογικό περιεχόμενο με τη λέξη σοφία και αυτό δεν είναι άλλο από το **φως** και το **κάλλος** στο οποίο είναι καταδικασμένες να οδηγούν και να αποκαλύπτουν...*

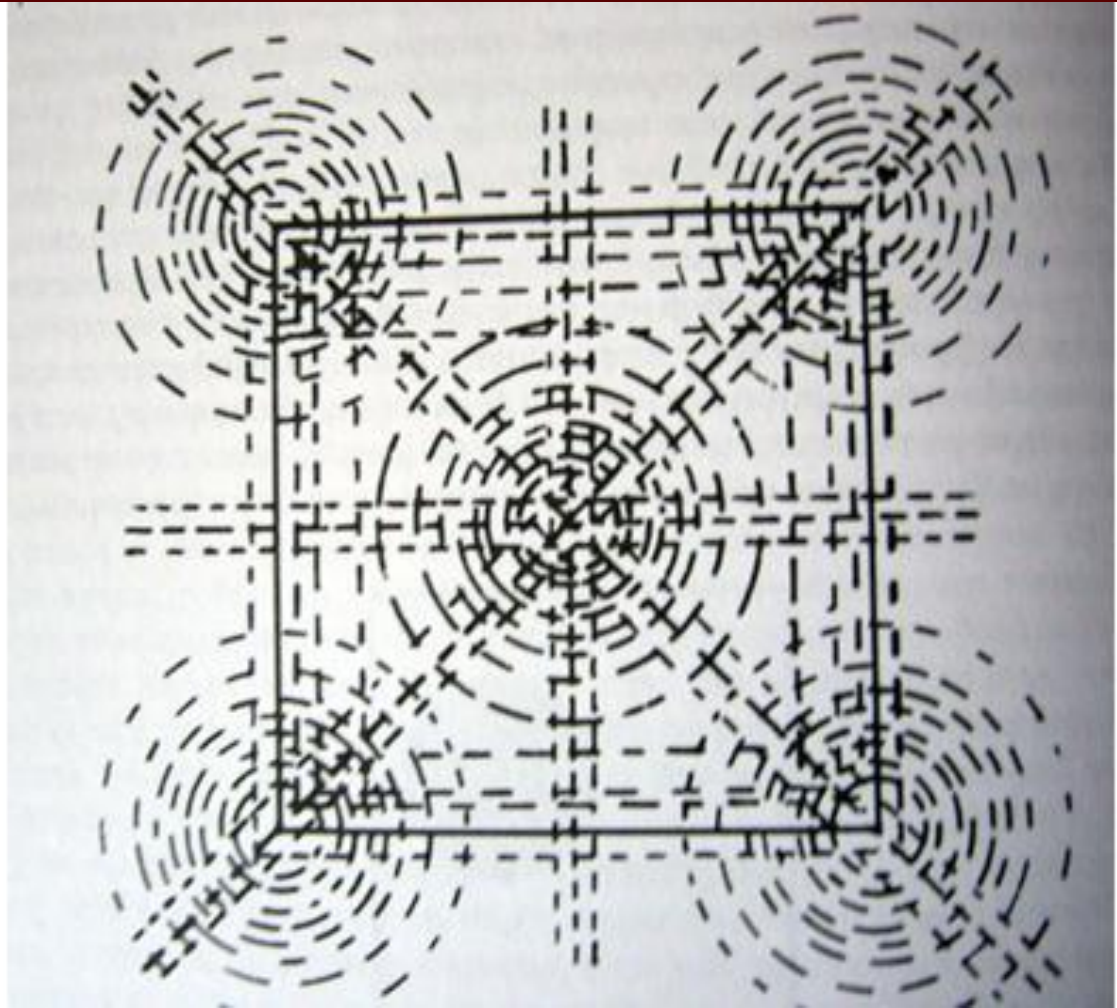
Επιρροές στο δίσκο:
Όρια, Κορυφές, Κέντρο, Δίκτυο
αξόνων.

Ποιο είναι πιο ισχυρό;

Πώς η θέση ενός νέου αντικειμένου
επηρεάζεται από την σχέση με το
περισσότερο ισχυρό μέρος του
σκελετού;

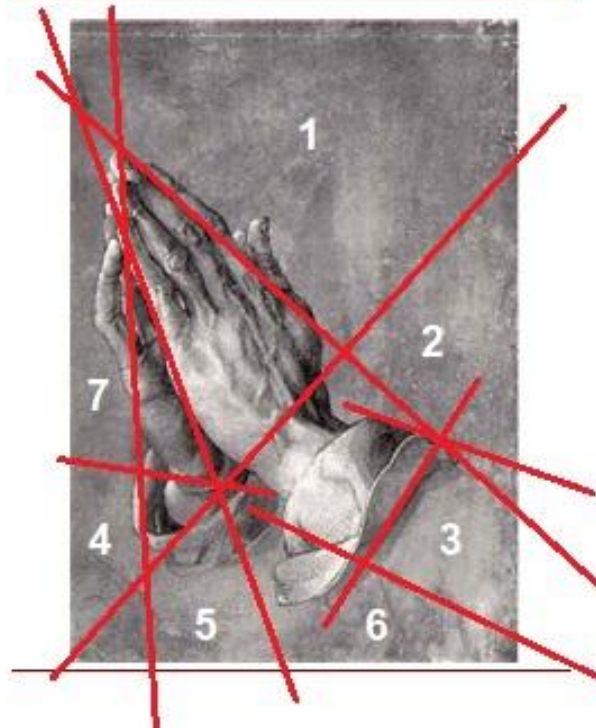
Πού δημιουργείται αίσθηση
ισορροπίας ή ζυγίσματος;

Εικαστική - μια άλλη γλώσσα.
Κοινά γνωρίσματα
Διαφορές με την γλώσσα των
λέξεων.

Albrecht Durer

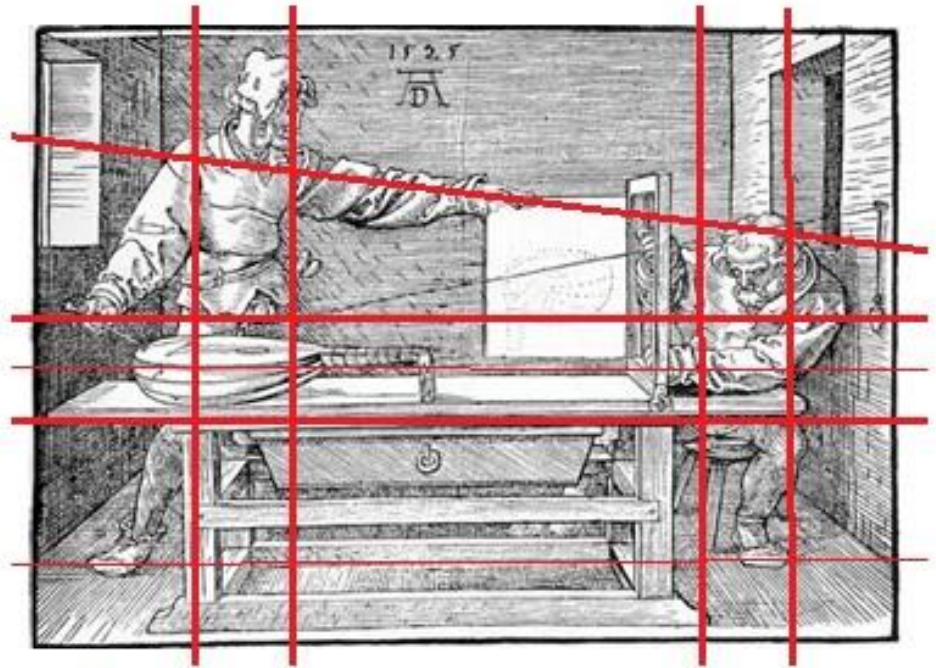
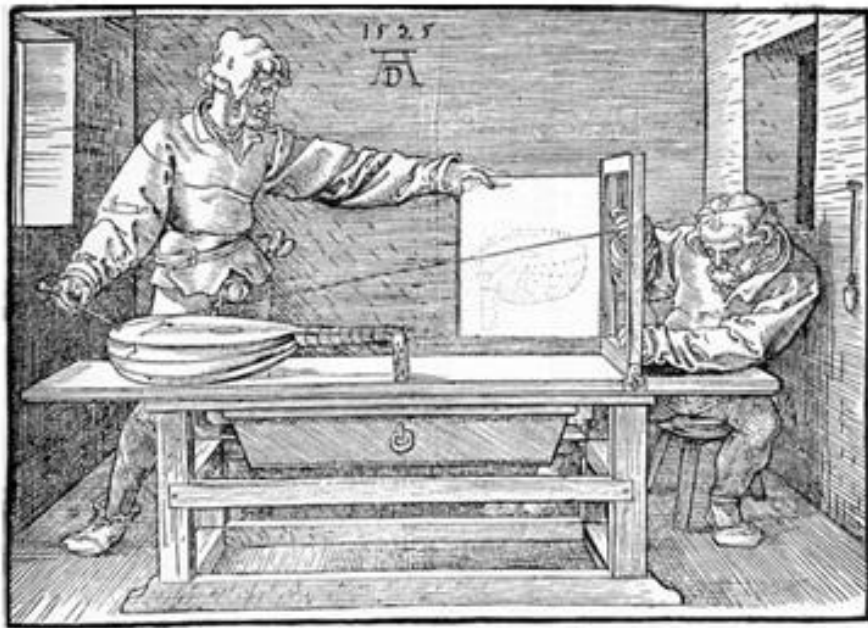
"Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ"

* Στην οπτική ανάλυση του έργου του Άλμπρεχτ Ντύρερ "ΠΡΟΣΕΥΧΗ", εξ αρχής δίνουμε έμφαση στην όλη δομή της εικαστικής σύνθεσης. Οι κόκκινες γραμμές μας αποκαλύπτουν την εσωτερική συνθετική δομή και οι αριθμοί αντιπροσωπεύουν την ιεράρχηση του λεγόμενου "αρνητικού χώρου".

* Κατόπιν, παρατηρούμε τις τονικές κλίμακες του γκρι όπως αυτές διαμορφώνονται σύμφωνα με το εκτελούμενο θέμα της εικαστικής σύνθεσης (τονική διαβάθμιση).

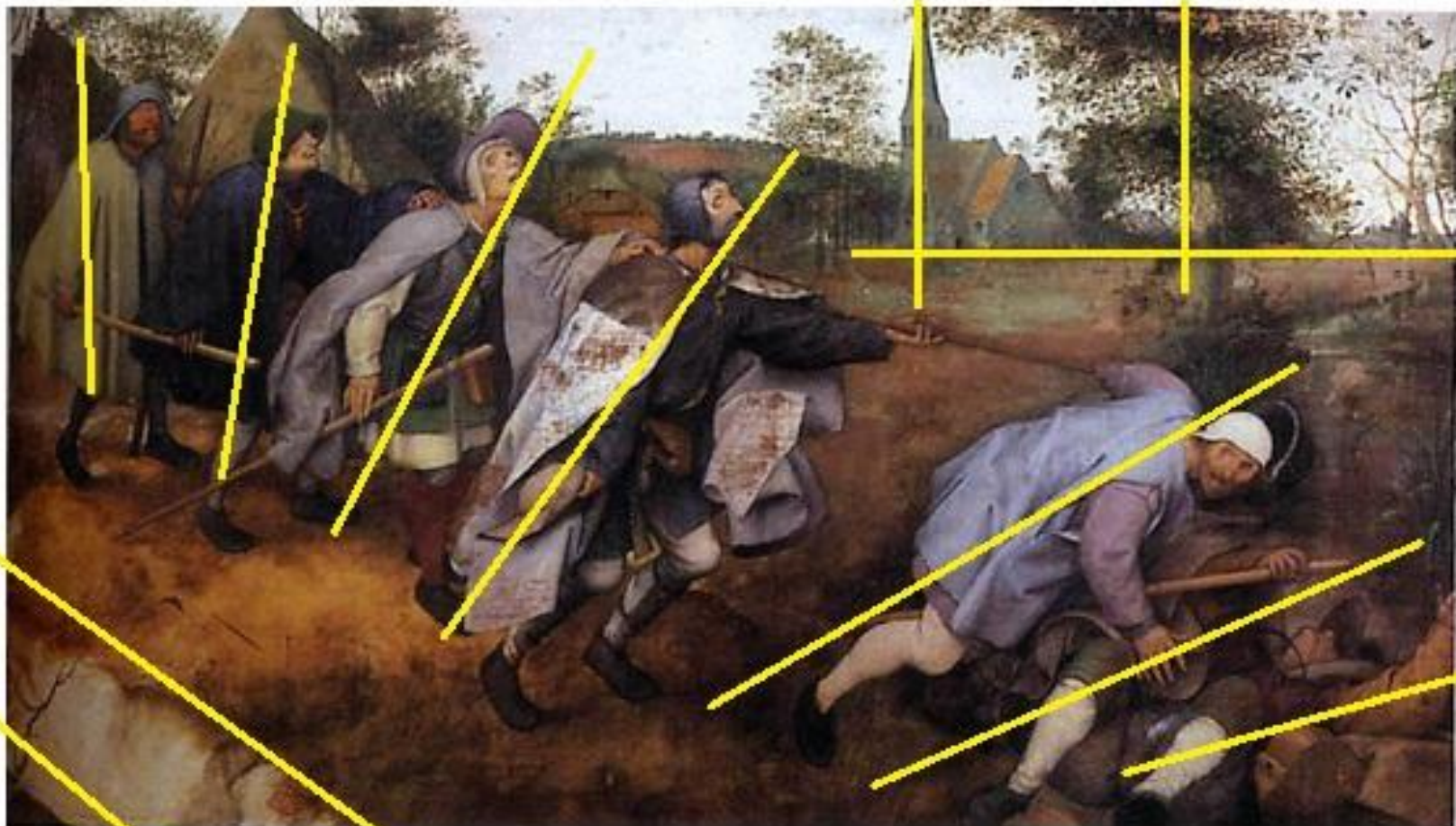
Όμως οι «νόμοι» της τέχνης δεν προέρχονται από την ύλη, αλλά από τον ιδανικό κόσμο όπου κατοικεί η ομορφιά. Ή το καλούμενο αρχαιοελληνικό «Κάλλος». Η ύλη μπορεί μόνο να υποδείξει τα όρια στην καλλιτεχνική έμπνευση.

ΑΛΜΠΕΡΤ ΝΤΥΡΕΡ - Οι κατασκευαστές

* Στην εν λόγω εικαστική σύνθεση (χαρακτική γκραβούρα) βλέπουμε τις καθαρές "**γραμμές σύνθεσης**" που αναπτύσσονται στο θέμα, οριζόντιες και κάθετες, τονίζοντας την αυστηρότητα και τα ισορροπημένα στοιχεία (εξισορροπημένος φορμαλισμός) που υποβοηθούνται από την κατάλληλη επιλογή των στοιχείων γραφής.

Ο μεγάλος δάσκαλος όλων των καλλιτεχνών είναι η φύση κι αυτό θα το αποδείξουμε μέσα από τις (ιδανικές) αναλογίες του ανθρώπινου σώματος, δηλαδή πόσο αρμονικά είναι πλασμένα τα μέρη μεταξύ τους φτιάχνοντας το σύνολο (από την κορυφή μέχρι τα νύχια).

Pieter Bruegel. Παραβολή των Τυφλών. 1568, Λάδι Museo di Capodimonte, Napoli.

* εδώ ο καλλιτέχνης επιλέγει μια κλιμακωτή κλίση που τονίζει τη δραματικότητα της στιγμής: οι τυφλοί σκοντάφουν ο ένας πάνω στον άλλον χάνοντας την ισορροπία τους. Πάραυτά, ο πίνακας είναι συνθετικά απόλυτα στιβαρός και ισορροπημένος.

El Greco. Εκδίωξη των Εμπόρων από τον Ναό

A.

B.

Γ.

*** Πάμπλο Πικάσο - "η Ευγενική Κυρία" (Γαλάζια προ-κυβιστική περίοδος)**

Το έργο του καλλιτέχνη ιδωμένο από 3 διαφορετικές οπτικές. Η αντιληψή μας διαφοροποιείται ανάλογα με τα εικαστικά και συνθετικά στοιχεία και στον τρόπο που επιλέγουμε να μελετήσουμε και να αναλύσουμε τον εν λόγω πίνακα.

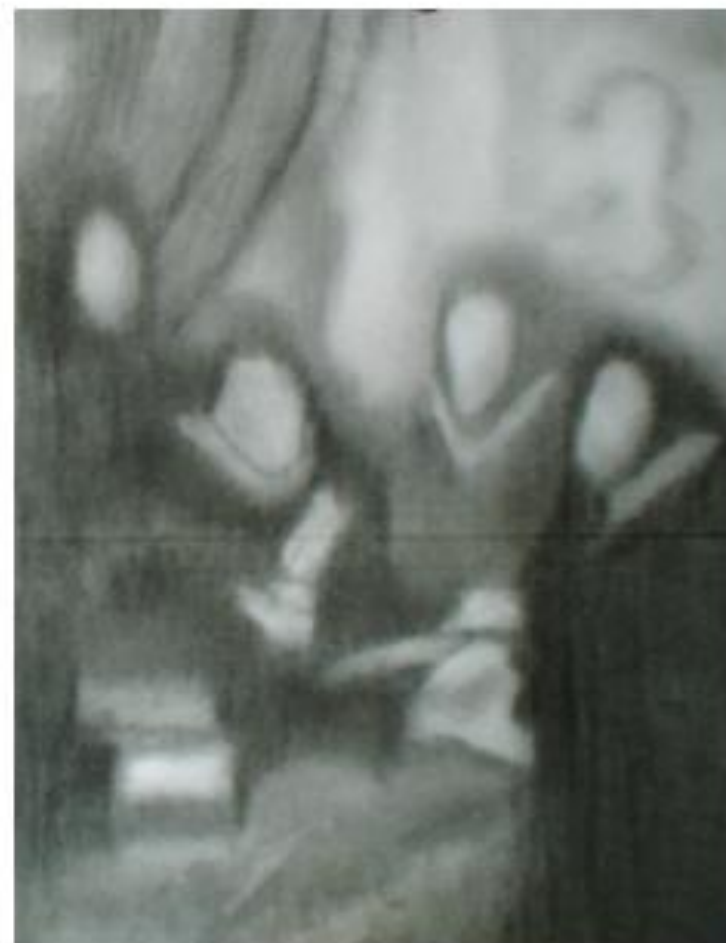

Peter Paul Rubens.

Τέσσερις Φιλόσοφοι

1611-12. Ελαιογραφία 167-143 εκ.

Palazzo Pitti, Φλωρεντία

Ελισάβετ Βόγδου, 2006-2007.

Εργαστήριο Τέχνης Δημοτική Πολιτιστική Επιχείρηση
Αγίας Παρασκευής. (ΔΗΠΕΑΠ)

Francisco de Goya, Η Δούκισσα του Alba.
130 X194, 1795.

Ανάλυση φωτοσκίασης σε τόνους του μαύρου,
άσπρου και γκριζου. Εστίαση σε επιφάνειες και
τονικές αξίες. Μοσζναγ, Βερολίνο, 1930.

*«Τίποτα δεν αναπαύεται. Το παν κινείται, το παν δονείται»,
δηλώνει μία από τις επτά αρχές του Ερμητισμού και «τα πάντα
ρέει», επιβεβαιώνει ο Ηράκλειτος...*

Edgar Degas, Γαλάζιες Χορεύτριες, 1898

Γιάννα Σταυρουλάκη, 2006-2007

Εργαστήριο Τέχνης, ΔΗΠΕΑΠ

...το σώμα θυμίζει έργο τέχνης και από άλλες όψεις: «ριζώματα και γυμνά κλαδιά δέντρων θυμίζουν το νευρικό μας σύστημα» (**Egon Schiele**), «λουλούδια μέσα από το καλειδοσκόπιο θυμίζουν τα κύτταρά μας» (**Max Ernst**)...

Giotto di Bondone,
Ευαγγελισμός της Αγίας Άννης,
Παρεκκλήσιο Scrovegni, Padova, 14ος αι.

M.Téry-Adler,
Εικαστική ανάλυση, Collage,
Βιέννη, 1918

Η σύγχρονη επιστήμη έχει αρχίσει να αναγνωρίζει αυτό που αρχαίοι πολιτισμοί κατείχαν ως γνώση και έχοντας κάνει άλματα τους τελευταίους δύο αιώνες, συμπίπτει πλέον σε τόσο μεγάλο βαθμό με την αρχαία παράδοση, που ανάγκασε τον **Οπενχάιμερ** να δηλώσει χαριτολογώντας ότι, **παραβάλλοντας την αρχαία γνώση με τις σύγχρονες επιστημονικές ανακαλύψεις δεν ήξερε ποιος έχει αντιγράψει ποιον.**

ΑΣΚΗΣΗ 1^η: Να προβείτε σε συνθετική και εικαστική
ανάλυση του κάτωθι έργου τέχνης.

ΑΣΚΗΣΗ 2^η: Να προβείτε σε συνθετική και εικαστική ανάλυση του κάτωθι έργου τέχνης.

ΑΣΚΗΣΗ 3^η: Να
προβείτε σε συνθετική
και εικαστική ανάλυση
του έργου τέχνης.

